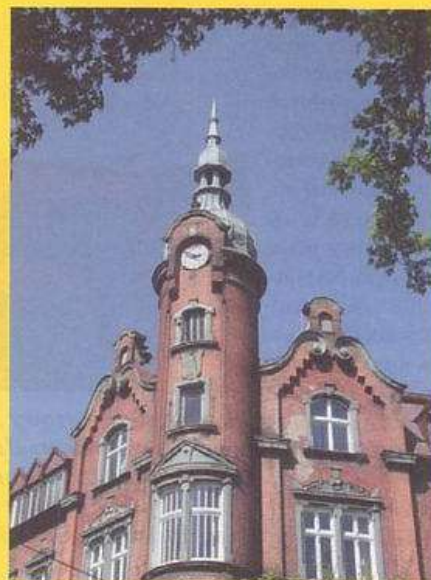

15 lat SAMORZĄDU terytorialnego

Czy o tej dacie uczą się już dzieci w szkołach? Czy pamiętają ją wszyscy dorośli? Przecież 27 maja 1990 roku wyborami do władz samorządu terytorialnego rozpoczęła się główna, najbardziej udana reforma, wprowadzona po zmianach ustrojowych w Polsce. Rozpoczęło się budowanie społeczeństwa obywatelskiego.

**27 maja
1990 roku**

Władza w gminach (Siemianowice Śląskie oczywiście mają prawa miejskie, ale w myśl ustawy są gminą) naprawdę oddana została w ręce rad. Tworzą je ludzie bezpośrednio wybierani z grona mieszkańców i tylko przez mieszkańców danej miejscowości. Władze samorządowe - Prezydent Miasta i Rada Miasta - przejęły od państwa ogromne ilości zadań i obowiązków. I na ogół dobrze z nich się wywiązują, dlatego panuje powszechna opinia, że samorządowe jest zawsze lepsze niż rządowe. Po rozszerzeniu reformy samorządowej o struktury powiatowe i wojewódzkie, od 1 stycznia 1999 roku miasto nasze stało się także powiatem grodzkim, a prezydent także starostą.

Na pamiątkę historycznego głosowania narodu - 27 maja obchodzony jest jako Dzień Samorządu Terytorialnego.

Siemianowice Śląskie miasto nowych szans

Kiedy rozpoczynał się ten wielki eksperyment społeczny - liczni sceptycy mówili „to się nie uda”, a zwolennicy systemu z lat słusznie minionych zacierali ręce, bo byli pewni, że to się uda. Mylili się - jak pokazało życie - i jedni i drudzy. Eksperyment, czyli stworzenie samorządu terytorialnego, stał się trwałym i mocnym filarem Rzeczypospolitej Polskiej.

Tak samo jest naturalnie w Siemianowicach Śląskich. 15 lat działania samorządowych władz potwierdza to w pełni. I nie zmienia tej opinii fakt, że w tym okresie miasto bardzo wiele straciło, nade wszystko poprzez likwidację państwowego przemysłu. Po ponad 220 latach istnienia zamknięto kopalnię węgla kamiennego, siłą rzeczy upadły inne przedsiębiorstwa związane z górnictwem, rozpoczęto likwidację huty „Jedność”, przestał istnieć potentat cukierniczy „Hanka”. Liczne zakłady pracy z wielkoprzemysłowych gigantów stały się firmami o nielicznej załodze. Z rachunku strat

wynika, że na skutek transformacji ustrojowo-gospodarczej, decyzjami rządowymi, ubyło w naszym mieście około 23 tysięcy stanowisk pracy. Zawitało natomiast bezrobocie, które w momencie szczytowej kumulacji (w latach 2003/4) przekroczyło 32 proc., a w połowie 2005 roku spada do 27%. To skala upadku całego miasta i gwałtownego pogorszenia się warunków życia zdecydowanej większości jego obywateli.

Ze skutkami tych niezawinionych przez samorząd terytorialny zdarzeń przyszło się jednak samorządowym władzom zmierzyć. Szczególnie pomocny w tej dziedzinie jest - po usilnych staraniach utworzony w mieście 1 grudnia 2001 roku - Powiatowy Urząd Pracy bezpośrednio podlegający staroście, czyli Prezydentowi Miasta. Siemianowicki PUP oceniany jest jako jeden z najlepszych w kraju. Już we wrześniu 2003 roku, realizując prezydencki program odrodzenia miasta, doprowadził do powołania pierwszego w kraju Międzynarodowego Paktu na rzecz

(Ciąg dalszy na str. 2)

Mamy obecnie IV kadencję samorządu terytorialnego - władzy miejskiej przez nas samych wybieranej. W każdym czteroletnim składzie się ona z organu wykonawczego - Zarządu Miasta oraz organu uchwalodawczego - Rady Miasta. Tyle, że w układzie tym zachodzą zmiany. W kadencji I. Zarząd był 7-osobowy (3 osoby etatowe i 4 społeczne) na czele z przewodniczącym, będącym jednocześnie Prezydentem Miasta i wybranym przez Radę Miasta, którą tworzyło 40 radnych. W kadencji II. było podobnie, z tym, że liczba radnych zmalała do 36. Zmiana w III. kadencji spowodowała, że Zarząd był już tylko 5-osobowy (wszyscy etatowi). Obecna, kadencja IV. posiada ustawowo jednoosobowy Zarząd Miasta i jest nim Prezydent Miasta (będący też starostą powiatu) wybierany już nie przez radnych, a ogół mieszkańców, zaś liczba radnych zmalała do 23.

(Ciąg dalszy ze str. 1)

Zatrudnienia. Jego efektem, a także wielu innych, pioniersko niekonwencjonalnych programów aktywizacji zawodowej bezrobotnych powstałych w Urzędzie Pracy, jest podjęcie pracy przez 13.910 osób. Na przekwalifikowania zawodowe, szkolenia i tworzenia nowych miejsc pracy PUP pozyskał od początku swej działalności 41,3 mln zł środków państwowych oraz 407 tys. euro funduszy unijnych.

Kompleks Sportowy „Michał” przyciąga miłośników pływania i zabaw wodnych. Woda w basenie jest ekologiczna - bo ozonowana. Do podobnej modernizacji spობi się jeszcze hala sportowa, no i otoczenie obu obiektów, które stanie miejscem plenerowych imprez.

I. kadencja

Rozpoczęta historycznymi wyborami 27 maja 1990 roku I kadencja miała podstawowy obowiązek - zorganizowanie zrzębów władzy samorządowej w mieście i stworzenie miejscowego prawa lokalnego ze Statutem Miasta na czele. A nadto - przejęcie całokształtu zadań wynikających z ustawy samorządowej i wprowadzenie do majątku miasta ogromu nieruchomości, które dotąd były państwowe. Wielce znaczącym przedsięwzięciem było uruchomienie we współpracy z kontrahentem włoskim składowiska odpadów komunalnych „Landeco”. Po kompleksowym remoncie dawnej świetlicy „Kotłomontażu” otwarto Siemianowickie Centrum Kultury - dziś już przebogate w dokonania. Nasi pierwsi samorządowcy obronili „niezawisłość” Siemianowic Śląskich przed zapędami warszawskich decydentów o włączeniu nas do Bytomia. 80 tys. mieszkańców - to był argument, że zdołano umieścić Siemianowice Śląskie na liście 49 wielkich miast Polski, co potem zatwierdził Sejm w specjalnej ustawie pod koniec 1994 roku. Wśród przejętych przez samorząd zadań od początku najkosztowniejszymi okazały się oświata i służba zdrowia. Każdego roku, te dwie ważne dziedziny, po dzień dzisiejszy, są stale rosnącym, olbrzymim obciążeniem budżetu miasta. Samo szkolnictwo ma aktualnie niemal 30 procentowy udział w wydatkach miasta środków (rok 2005 - 48 mln zł), przy czym subwencja państwa na ten cel to kwota 31,4 mln, a resztę miasto musi wypracować sobie samo.

W I. kadencji rozpoczęto także współpracę międzynarodową realizując ideę miast partnerskich. Odnowiono dawne kontakty z niemieckim Köthen oraz nawiązano współdziałanie z francuskim Wattrelos.

II. kadencja

Czas euforii ze zmian zaszłych w kraju przeminął, taryfa ulgowa oczekiwań społeczeństwa wobec samorządu terytorialnego się

Siemianowice Śląskie

skończyła - zaczęło się mozolne rozwiązywanie problemów, które niekiedy od dziesięcioleci leżały odłogiem. Samorządowi zaczęto dokładać coraz to nowe zadania, aliści bez zapewnienia na ich realizację stosownych dochodów. Trzeba było sięgać po pierwsze kredyty i pożyczki. Jedną z nich była spora, bo

Główną atrakcją Kompleksu Sportowego „Siemion” jest boisko ze sztuczną trawą. Królują na nim hokeiści, ale grają tam także piłkarze. Już lipcu 2005 roku odbędą się tam hokejowa Mistrzostwa Europy Kobiect.

sięgała 4,5 mln zł, pochodziła z Międzynarodowego Funduszu Walutowego i była przeznaczona na budowę dwu nowych kotłowni dla szpitali miejskich i przychodni leczenia otwartego oraz dla powstającego Centrum Leczenia Oparzeń (następcy legendarnej „oparzeniówki” dr Stanisława Sakiela w Szpitalu nr 2.) CLO jest w kraju i z granicą najbardziej znaną siemianowicką instytucją. Do użytku oddana została Szkoła Podstawowa nr 16 na Bańgowie, zbudowana sala gimnastyczna przy SP nr 13 i zaprojektowana do realizacji sala sportowa przy SP nr 11, którą postawiono dopiero w następnej kadencji. W związku z restrukturyzacją huty „Jedność” miasto przejęło w 1995 roku za jej zobowiązania obiekty sportowe w Pszczelniku, gdzie utwo-

rzony został Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji, zainstalowano oświetlenie na kortach tenisowych, a nadto uratowano z ruiny „Pływalnię Miejską” w Parku „Hutnik”. Od zagłady uratowana została także w 1994 roku strzelnica sportowa (nie poszła pod wysypisko) i jest dziś jedną z ozdób miasta pod gospodarską ręką Związku Łowieckiego. Z udziałem Prezydenta Miasta, jako współzałożyciela, powstał w 1995 roku Śląski Klub Golfowy, którego staraniem rozwija się pole golfowe, zachęcające inwestorów do złożenia wizyty w naszym mieście.

Po ponad rocznych pracach koncepcyjnych i projektowych w kadencji tej uchwalono podstawowy dokument dla funkcjonowania gospodarczego miasta - Plan Zagospodarowania Przestrzennego oraz, z wykorzystaniem pożyczki Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska, skanalizowano Bańgów

i przygotowano warunki do kanalizacji Przelajki, co nastąpiło w III. kadencji. W ten sposób wreszcie całe miasto jest skanalizowane, a ścieki odprowadzane są do oczyszczalni, a nie do gruntu czy do rzeki Brynicy.

W kadencji tej rozpoczęta została, decyzjami państwowymi, likwidacja kopalni

„Siemianowice”. W pierwszym etapie region „Michał”. Miasto przejęło kopalniowy budynek administracyjny przy ul. Michałkowskiej i została tam urządzona druga część Urzędu Miasta dla wydziałów, które dotąd błąkały się w kilku obiektach z barakami włącznie. Z kolei miasto za symboliczną złotówkę sprzedało Siemianowickiemu Stowarzyszeniu Pomocy Dzieciom Specjalnej Troski „Imperium Słońca” budynek zlikwidowanego przedszkola, który zamiast zostać rozbrany zakwitł wspaniałą działalnością.

Miasto poszerzyło współpracę zagraniczną o węgierski Mohacs oraz czeski Jablunków. W uznaniu dla tych działań Siemianowice Śląskie otrzymały wówczas Złotą Gwiazdę od Komitetu Europejskiego.

III. kadencja

To finał likwidacji kopalni oraz „Hanki” i początek zmierzchu huty „Jedność” oraz upadki mniejszych firm, co w efekcie przynosi gwałtowny wzrost bezrobocia. Samorząd mimo składanych protestów nie miał wpływu na decyzje państwowe. Na własnym podwórku władze samorządowe - w wyniku ogólnopolskich zmian finansowania służby

zdrowia i powstania Kasy Chorych (potem jej likwidacji i utworzenia Narodowego Funduszu Zdrowia) zmuszone są do rozpoczęcia restrukturyzacji Samodzielnego Publicznego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej, w którym zaczyna się pojawiać zadłużenie, z roku na rok rosnące (aktualnie sięgające 20 mln zł i zagrażające dziś bytowi szpitala). Wszystkie przychodnie zostały sprywatyzowane.

Pośród rozlicznych dokonań wskazać trzeba na wyremontowanie przez miasto budynku przy ul. 1 Maja (b. gmach PZPR) dla potrzeb prokuratury oraz przy ul. Chorzowskiej (dawna szkoła podstawowa) na Sąd Grodzki. Już w IV. kadencji opracowany został projekt rozbudowy sądu. Prace ruszą wtedy, gdy partner tej inwestycji - Ministerstwo Sprawiedliwości - przeznaczy na ten cel swoją część pieniędzy. Wspomnieć jeszcze trzeba o budowie dużego ronda u zbiegu

Szkoła Podstawowa nr 13 (wraz harcówką) po termomodernizacji to... pałac. Podobnie wypiękniał Zespół Szkół Techniczno-Usługowych przy ul. Matejki. Co roku tak się zmieni jedna szkoła.

kilometrów jezdni i chodników. Aktualnie trwają dwie budowy dróg - łącznika śródmieścia do ul. Budowlanej (przy której powstały nowe firmy z udziałem kapitału zagranicznego, takie jak największe dziś w mieście firma Huhtamaki, Ekochem, Wolf System i inne) oraz łącznika ul. Piaskowej z Brzozową.

W dziedzinie oświaty oddano do użytku nową siedzibę Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, a także rozpoczęto

wieloletni program termomodernizacji szkół. Efekty można oglądać podziwiając budynki Szkoły Podstawowej nr 13 (z harcówką) oraz Zespołu Szkół Techniczno-Usługowych. W tegorocznych wakacjach letnich wyremontowawo zostanie Zespół Szkół Specjalnych, a projekt techniczny przygotowuje się dla Gimnazjum nr 4. Termomodernizacją objętych zostało także kilka miejskich budynków mieszkalnych jako zapowiedź wielkiego programu rewitalizacji miasta, z maksymalnym uwzględnieniem środków unijnych. Do końca I. kwartału 2006 roku muszą być gotowe wszelkie plany i projekty, by z pomocy zapowiadanej przez Unię Europejską na lata 2007-2013 mógł skorzystać samorząd miejski w V. i VI. kadencji.

W trakcie realizacji jest urządzenie Miejskiego Centrum Ratownictwa, które obejmować będzie Pogotowie Ratunkowe, Straż Miejską i Wydział Zarządzania Kryzysowego, zlikwidowane w budynku opustoszałej szkoły, a także sąsiadujące z nimi Straż Pożarną i Policję. Taka komasacja ratownicza jest realizacją powiatowych obowiązków miasta. Aktualnie powstaje również Archiwum Miasta, której to placówki jak dotąd nie posiadamy. Dawne kino „Tęcza” przekazane zostało do dyspozycji Miejskiego Ośrodka Kultury i jest nadzieja, że spełniać będzie rolę kinoteatru, co potwierdzają pierwsze udane imprezy, chociaż gruntowny remont tego obiektu dopiero przed nami.

Wiele zmieniło się w funkcjonowaniu Urzędu Miasta. W siedzibie przy ul. Michałkowskiej urządzone zostało Biuro Obsługi Mieszkańców, w obu budynkach magistrackich (a także Urzędzie Stanu Cywilnego i Miejskiej Bibliotece Publicznej) założone zostały sieci komputerowe i światłowodowe, doposażono je w niezbędny sprzęt. Rozpoczęło się ubieganie Urzędu Miasta o system jakości ISO, którego finał będzie już w 2006 r.

Nie sposób wymienić tysięcznych poczynań samorządu miejskiego, których ilość

(Ciąg dalszy na str. 4)

miasto nowych szans

ulic Świerczewskiego, Parkowej i Michałkowskiej, a także o modernizacji niecki basenu na kąpielisku w Pszczelniku.

Współpraca zagraniczna rozszerzona została o rumuńskie miasto Campia Turzi, zaś Siemianowice uhonorowane zostały Dyplomem Rady Europy.

IV. kadencja

Jest najtrudniejszą z dotychczasowych kadencji samorządu terytorialnego. W Siemianowicach Śląskich skumulowały się negatywne skutki państwowych decyzji gospodarczych likwidujących przemysł ciężki. Jednocześnie nie doszło do obiecywanego uruchomienia jednej z największych w Polsce inwestycji - Walcowni Rur „Jedność”. Składane latami obietnice nie zostały dotrzymane. Hutnicy wyszli z protestami na ulice. Huta jest w likwidacji i posiada kilkuset milionowe długi, w tym wobec miasta ok. 33 mln zł. Owa trudna sytuacja wyzwoliła jednak szczególny wysiłek samorządu terytorialnego, którego efekty, chociaż do końca kadencji jeszcze półtora roku, są już przegromne.

Po restrukturyzacji służby zdrowia w Siemianowicach Śląskiej pozostał już tylko jeden Szpital Miejski (CLO jest własnością samorządu Województwa Śląskiego), spełniający z naddatkiem wszystkie wymagania stawiane tego typu placówce o znaczeniu powiatowym. Ze środków budżetu miasta oddziały wewnętrzne, chirurgiczne, ginekologiczne, położnicze, rehabilitacyjne i otolaryngolo-

giczny zostały zmodernizowane i świetnie wyposażone. Powstała nowoczesna wielofunkcyjna przychodnia przyszpitalana. Najnowszym osiągnięciem - iście na miarę XXI wieku - jest Izba Przyjęć. Z kolejnych środków miejskich oraz zdobytego unijnego dofinansowania trwa budowa nowego Oddziału Anestezjologii i Intensywnej Terapii, a w kolejce na rok przyszły czeka blok operacyjny. Po udanej prywatyzacji poradni lecznictwa otwartego i wprowadzonej w 2003 roku możliwości ich wykupu, przystąpiono do częściowej prywatyzacji szpitala. Zaawansowane jest już przekazanie do niepublicznej placówki oddziału nefrologicznego oraz stacji dializ, przygotowuje się prywatyzację radiologii.

Od podstaw zbudowane zostały dwie nowe ulice - Słoneczna (środkowa część) w Przelajce i ks. bp. Domina w Michałkowicach. W tejsze dzielnicy zrealizowana została już pierwsza część wieloletniej inwestycji kompleksowej wymiany sieci kanalizacyjnej oraz nawierzchni ulic i chodników. Nadto w całym mieście doszło do remontów wielu

Nowa siedziba przychodni przyszpitalnych (a była tam ongiś m.in. kotłownia) to jeden z wielu przykładów przemian w publicznej służbie zdrowia finansowanej przez miasto. Standard przychodni i zmodernizowanych oddziałów szpitalnych to naprawdę XXI wiek.

Siemianowice Śląskie miasto nowych szans

(Dokończenie ze str. 3)

wzrasta z roku na rok. Ubolewać można, że nie towarzyszy temu przekazywanie samorządowi przez państwo proporcjonalnie dużych pieniędzy. Mało tego, następstwa fatalnych decyzji państwowych musi ponosić właśnie samorząd. Z najbardziej spektakularnych i kosztownych w skutkach przypomnieć trzeba sławetny „błąd Handkego” (byłego ministra edukacji o placach nauczycieli) oraz sejmową „ustawę 203” (o placach pielęgniarek), kiedy za decyzje „na górze” z budżetu miasta po dzień dzisiejszy płaci się milionowe kwoty. Również w zakresie pomocy społecznej dotacje państwowe sprowadzone zostały do minimum, a potrzeby ubożającego społeczeństwa rosną. I znów za prawie wszystko płaci miasto poprzez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Pomocne jest mu wiele Śląskie Stowarzyszenie Charytatywne „Przystań”, które za symboliczną kwotę otrzymało obiekt przy ul. Lipowej i prowadzi tam jadalnię dla ubogich.

Trzeba niezmiernie uważnie i gospodarnie podchodzić do każdej posiadanej w miejskiej kasie złotówki. Tak, by możliwie na jak najwięcej starczyło. Kredyty brane są niemal wyłącznie na inwestycje. Niemal - bo ostatnio miasto musiało pożyczyć ponad 800 tys. zł na ugaszenie płonącej hałdy, którą re-sort górnictwa „podrzucił”, a wcześniej brano już kredyty na ustawowo stale rosnące płace nauczycieli.

Wskazane główne dokonania samorządu terytorialnego oraz niezmiernie wiele pomniejszych, są dowodem na to, że Siemianowice Śląskie podnoszą się z upadku przelomu wieku (i tysięcy). Są niepodważalne dowody odradzania się miasta pod kierunkiem samorządu - obecnego Prezydenta Miasta i Rady Miasta, istnieją nowe szanse rozwoju. Tyle tylko, że swoją dawną potęgę przemysłową Siemianowice Śląskie budowały przez dwa stulecia, a rządowe decyzje w dziesięć lat doprowadziły do ich upadku. Teraz samorząd musi odbudować wielkość Siemianowice Śląskich. To długotrwały proces, wymagający wielkiej aktywności ogółu mieszkańców.

Są naturalnie liczący się sojusznicy samorządu w tych dobrych przemianach. Rejestr Urzędu Miasta wskazuje ich blisko 6 tys. To podmioty gospodarcze, w których dominują mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa. One to w produkcji i usługach zapew-

niają teraz największą ilość miejsc pracy. A z wielkich firm konieczne wymienić trzeba choćby dwie - Wojskowe Zakłady Mechaniczne - realizujące od ubiegłego roku „kontrakt stulecia” wartości 5 miliardów zł na budowę transporterów opancerzonych „Rosomak” oraz firmę fińską Huhtamaki, która rozpoczęła właśnie kosztem 80 mln zł rozbudowę swego zakładu. Pamiętać też trzeba o podjęciu w tym roku przez prywatnego inwestora, siemianowicką spółkę „Silesia”, trudu rewitalizacji zabytkowego pałacu w Parku Miejskim. To też symboliczne. Siemianowice Śląskie odradzają się na naszych oczach! Są w dobrych, samorządowych rękach.

Gdy traktowi temu nadano w 2000 roku imię ks. biskupa Czesława Domina była to droga polna, częściowo tylko istniejąca na mapie. A teraz - oto jaka to piękna ulica.

„15 lat samorządu terytorialnego” - okolicznościowa publikacja materiałów informacyjnych Urzędu Miasta na łamach „Gazety Siemianowickiej”

SAMORZĄD TERYTORIALNY SIEMIANOWIC ŚLĄSKICH

Kadencje I. - III

I. kadencja: 1990 - 1994

Prezydent Miasta - Piotr Madeja
Przewodniczący Rady Miasta - Jerzy Stephan

II. kadencja: 1994 - 1998

Prezydent Miasta - Zbigniew Paweł Szandar (1994 - 96),
Prezydent Miasta - Włodzimierz Kulisz (1996 - 98),
Przewodniczący Rady Miasta - Stanisław Skrzyński

III. kadencja 1998 - 2002

Prezydent Miasta - Henryk Mrozek
Przewodniczący Rady Miasta - Alojzy Supernok

IV. kadencja

PREZYDENT MIASTA

Zbigniew Paweł Szandar
Zastępca Prezydenta
Jacek Guzy

RADA MIASTA

Jacek Rzepczyk
- przewodniczący Rady
Alfreda Barnas
- przewodnicząca Komisji Społecznej
Jerzy Becker
Beata Breguła
Tomasz Dzierwa
Andrzej Gościński
- wiceprzewodniczący Rady
Marian Jadwiszczok
Grzegorz Jurkiewicz
- przewodniczący Komisji
Gospodarczej
Zygmunt Jurowiec
Zenon Kaczmarzyk
Maria Karafiol
Piotr Komraus
Zbigniew Krupski
Jerzy Kurzawa
Bogdan Maciejewski
Wojciech Okoń
Władysław Paprotny
- przewodniczący Komisji Rewizyjnej
Barbara Roguska
- przewodnicząca Komisji Finansowo-Budżetowej
Franciszek Rzepczyk
Stanisław Sontag
Mikołaj Wajda
Stefan Wiczorek
Rudolf Winkler
- wiceprzewodniczący Rady

Zakład Pielęgniacyjno-Opiekuńczy powstały w zmodernizowanej „polówce” dawnego szpitala nr 1 to kolejny przykład trafnego wykorzystania miejskich pieniędzy dla społeczeństwa. W drugiej części zamkniętego szpitala znalazł swe miejsce nowy prywatny szpital.